NORAKSTS
Lieta Nr.A42723008
143/AA43-0203-12/16

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 19.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs K.Berķis,
tiesneši M.Birzgalis un A.Šteinberga,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktās personas pārstāvim *I.Š.* un atbildētājas Ādažu novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Ādažu novada domes pārstāvei *M.D.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *G.V.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta otrās daļas sakarā ar Ādažu novada domes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 13.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 15.septembrī Ādažu novada būvinspektore sastādīja *G.V.* (turpmāk - pieteicējs) administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.EM 800821 (turpmāk – Protokols) par to, ka pieteicējs viņam piederošajā īpašumā *„/Nosaukums/”* ir veicis Mazā Baltezera krasta nostiprināšanu, uzbēršanu, krasta līnijas izmainīšanu, žoga būvniecību bez akceptēta projekta un būvatļaujas, kā arī pontona novietošanu Mazā Baltezera krastā bez saskaņošanas, tādējādi pārkāpjot Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 102. un 112.punktu, kā arī Aizsargjoslu likuma 37.panta pirmo daļu.

[2] Ar Ādažu novada domes Administratīvās komisijas 2008.gada 25.septembra lēmumu Nr.B68-28/32 (turpmāk – Lēmums) pieteicējs par minēto pārkāpumu saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 152.panta otrās daļas, piemērojot pieteicējam naudas sodu Ls 200 apmērā.

Lēmumā norādīts, ka pieteicējs ir veicis Mazā Baltezera krasta nostiprināšana, veicot krasta uzbēršanu un dabīgās krasta līnijas izmaiņas īpašumā *„/Nosaukums/”* bez akceptēta projekta un būvatļaujas, tādējādi pārkāpjot Būvniecības likuma 13.panta pirmo daļu, Vispārīgo būvnoteikumu 58., 102. un 112.punktu, un Aizsargjoslu likuma 37.panta pirmās daļas 4.punktu. Tāpat ir veikta žoga būvniecība bez akceptēta projekta un būvatļaujas, tādējādi pārkāpjot Būvniecības likuma 13.panta pirmo daļu, Vispārīgo būvnoteikumu

58., 102. un 112.punktu, veikta slipa izbūve tauvas joslā, tādējādi pārkāpjot Aizsargjoslu likuma 37.panta pirmās daļas 5.punktu.

[3] 2008.gada 17.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīts, ka atbilstoši LAPK 239.panta 7. un 8.punktam lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi, t.i., četri mēneši no pārkāpuma izdarīšanas dienas; vai par to pašu faktu attiecībā uz personu, kuru sauc pie administratīvās atbildības, jau ir kompetentas institūcijas (amatpersonas) lēmums par administratīvā soda uzlikšanu.

Pieteicējs norāda, ka konkrētajā lietā viņa sieva ar Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2004.gada 17.augusta lēmumu Nr.G04/106 administratīvā pārkāpuma lietā jau ir saukta pie administratīvās atbildības (par hidrotehnisko darbu veikšanu, kas saistīti ar ezera krasta izmaiņu un koka pāļu iedzīšanu gar ūdens malu), administratīvais sods ir samaksāts un no 2004.gada nekādi papildus darbi īpašumā nav veikti.

Turklāt Protokolā vispār nav norādīts administratīvā pārkāpuma izdarīšanas laiks, kas nedod iespēju konstatēt, vai nav iestājies noilgums administratīvā soda uzlikšanai.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 13.oktobra spriedumu pieteikums apmierināts, Lēmums atcelts un izbeigta administratīvā pārkāpuma lieta. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Ar Lēmumu pieteicējs saukts pie atbildības par LAPK 152.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu. LAPK 152.panta otrā daļa noteic, ka par būves patvaļīgu būvniecību fiziskajām personām uzliek naudas sodu no simt līdz tūkstoš latiem.

Būvniecības likuma 1.panta 21.punktā skaidrots, ka patvaļīga būvniecība ir būvdarbi, kas tiek veikti bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētajam būvprojektam, izņemot Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētos gadījumus. Savukārt Būvniecības likuma 1.panta 6.punktā skaidrots, ka būvdarbi ir darbi, kas tiek veikti būvlaukumā vai būvē, arī nojaukšana.

Tātad, lai atzītu, ka persona ir izdarījusi LAPK 152.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu, ir jākonstatē, ka persona būvlaukumā vai būvē ir veikusi darbus bez būvatļaujas, vai arī ka persona būvlaukumā vai būvē ir veikusi darbus, kas neatbilst akceptētajam būvprojektam.

[4.2] No Lēmuma izriet, ka pieteicējs ir veicis patvaļīgu būvniecību, jo viņš: 1) ir veicis Mazā Baltezera krasta nostiprināšanu, veicot krasta uzbēršanu un dabīgās krasta līnijas izmaiņas īpašumā *„/Nosaukums/”* bez akceptēta projekta un būvatļaujas; 2) ir veicis žoga būvniecību bez akceptēta projekta un būvatļaujas; 3) ir veicis slipa izbūvi tauvas joslā.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs nenoliedz, ka viņš ir veicis norādītos darbus. Pieteicējs arī atzīst, ka darbu veikšanai nav saņemta

būvatļauja. Tātad lietā faktiski nav strīda par to, ka pieteicējs ir veicis patvaļīgu būvniecību.

Taču pieteicējs norāda, ka Lēmums ir atceļams, pamatojoties uz LAPK 239.panta 7. un 8.punktu, kā arī procesuālu pārkāpumu dēļ.

[4.3] LAPK 239.panta 7.punkts noteic, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi. Saskaņā ar LAPK 37.panta pirmo daļu administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, - četru mēnešu laikā no tā atklāšanas dienas.

Tā kā likums paredz atšķirīgu soda uzlikšanas termiņa skaitījuma sākumu atkarībā no tā, vai pārkāpums ir ilgstošs, tiesai jākonstatē, vai būves patvaļīga būvniecība ir uzskatāma par ilgstošu pārkāpumu.

[4.4] LAPK nenoteic, kas šā likuma izpratnē uzskatāms par ilgstošu pārkāpumu. Taču administratīvo pārkāpumu lietas ir uzskatāmas par krimināllietām Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izpratnē *(sk. Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-17-0106 secinājumu daļas 6.1.punktu)*. Līdz ar to tiesas ieskatā LAPK lietoto terminu interpretācijā iespējams izmantot Krimināllikumā ietverto terminu skaidrojumus.

[4.5] Krimināllikuma 23.panta ceturtā daļa noteic, ka atsevišķs ilgstošs noziedzīgs nodarījums ir nepārtraukta viena noziedzīga nodarījuma sastāva realizēšana (darbība vai bezdarbība), kas saistīta ar tai sekojošu ilgstošu to pienākumu nepildīšanu, kurus likums ar kriminālvajāšanas piedraudējumu uzlicis vainīgajai personai. Šā panta trešā daļa savukārt noteic, ka atsevišķu turpinātu noziedzīgu nodarījumu veido vairākas savstarpēji saistītas tādas pašas noziedzīgas darbības, kas vērstas uz kopēju mērķi, ja tās aptver vainīgās personas vienots nodoms, tāpēc savā kopumā tās veido vienu noziedzīgu nodarījumu.

[4.6] Ņemot vērā ilgstoša noziedzīga nodarījuma un turpināta noziedzīga nodarījuma izpratni krimināltiesībās, tiesa uzskata, ka būves patvaļīgu būvniecību nevar uzskatīt par ilgstošu administratīvo pārkāpumu, jo likumdevējs administratīvo atbildību ir noteicis nevis par to, ka būvdarbu rezultātā radusies ilgstoša situācija (stāvoklis) - nelegalizēta būve, bet gan par konkrēto fizisko darbību - būvdarbu veikšanu. Ja iestāde konstatē, ka personas veiktie būvdarbi pēc sava rakstura ir tādi, kas sastāv no vairākiem savstarpēji saistītiem un secīgiem būvdarbiem, tad būvdarbu veikšanu var uzskatīt par turpinātu administratīvo pārkāpumu. Tādā gadījumā noilguma skaitījums būtu sākams no brīža, kad konkrētajā būvē izdarīts pēdējais nelikumīgais būvdarbs.

[4.7] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka būves patvaļīga būvniecība nav ilgstošs pārkāpums. Līdz ar to, lai piemērotu administratīvo sodu par LAPK 152.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, iestādei bija jānoskaidro, ka persona pēdējos būvdarbus ir veikusi ne vēlāk kā pirms četriem mēnešiem. Savukārt tiesai ir jāpārbauda, vai ar lietā esošiem

materiāliem ir pierādīts fakts, ka pieteicējs būvdarbus ir veicis četru mēnešu periodā pirms administratīvā soda uzlikšanas.

[4.8] Tiesa konstatē, ka Lēmumā nav vērtēts tas, vai darbi ir pabeigti un kad tie ir veikti.

Tiesa secina, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem nav pierādīts tas, ka pieteicējs būvdarbus veicis četru mēnešu periodā pirms administratīvā soda uzlikšanas.

[4.9] Atbilstoši LAPK 239.panta 7.punktam būvdarbu veikšanas laiks ir būtisks fakts, kas noskaidrojams lietā. No šī fakta ir atkarīgs tas, vai personu var saukt pie atbildības, vai arī lietvedība ir izbeidzama. Tā kā atbildētāja, izskatot lietu, nav noskaidrojusi un izvērtējusi lietas iznākumu ietekmējošu faktu, tad Lēmums nav pienācīgi pamatots. Līdz ar to atbildētāja ir pieļāvusi būtisku procesuālu pārkāpumu, kas varēja ietekmēt lietas iznākumu. Ņemot vērā minēto, Lēmums ir atzīstams par prettiesisku un ir atceļams.

[4.10] Tā kā lietā nav noskaidroti visi būtiskie lietas apstākļi, tad būtu pamats lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai. Taču LAPK 239.panta 7.punkts noteic, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi. Ņemot vērā, ka sprieduma sastādīšanas brīdī ir pagājis LAPK 37.pantā paredzētais 4 mēnešu termiņš no pārkāpuma izdarīšanas brīža, tad lietvedība lietā ir jāizbeidz.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 13.oktobra spriedumu Ādažu novada dome iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka patvaļīga būvniecība nav vienreizējs konkrētā brīdī noticis pārkāpums, bet gan ilgstoši veikts pārkāpums.

LAPK 37.panta pirmā daļa noteic, ka administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, - četru mēnešu laikā no tā atklāšanas dienas. Minētā tiesību norma nosaka divus dažādus notikumus, no kuriem tiek skaitīts termiņš, kurā iestāde ir tiesīga uzlikt administratīvo sodu, proti, pārkāpuma izdarīšanas diena un atklāšanas diena.

Konkrētajā gadījumā administratīvais sods ir uzlikts četru mēnešu laikā no tā atklāšanas dienas, līdz ar to Ādažu novada dome ir uzlikusi sodu LAPK 37.panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā.

[6] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve apelācijas sūdzību uzturēja un lūdza noraidīt pieteikumu. Pieteicēja pārstāvis norādīja, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un lūdza pieteikumu apmierināt.

Motīvu daļa

[7] Lietā nav strīda, ka pieteicējs ir veicis patvaļīgu būvniecību, proti, bez akceptēta būvprojekta un būvatļaujas ir veicis krasta nostiprināšanu un žoga

būvniecību, bet ir noskaidrojams, vai lietā nav iestājies noilgums pieteicēja saukšanai pie administratīvās atbildības.

[8] LAPK 152.panta otrā daļa paredz administratīvo atbildību par būves patvaļīgu būvniecību.

Atbilstoši Būvniecības likuma 1.panta 21.punktam patvaļīga būvniecība ir būvdarbi, kas tiek veikti bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētajam būvprojektam (..). Savukārt būvdarbi ir darbi, kas tiek veikti būvlaukumā vai būvē, arī nojaukšana (Būvniecības likuma 1.panta 6.punkts).

Apgabaltiesas ieskatā, no minētājām Būvniecības likuma normām secināms, ka būvniecība (izņemot projektēšanu) ir aktīvu darbību kopums, kas tiek veikts konkrētā būvē vai būvlaukumā, ar vienotu mērķi – radīt vai nojaukt konkrētu būvi. Tikmēr, kamēr būvobjektā būvdarbi tiek veikti bez būvatļaujas vai neatbilstoši akceptētam būvprojektam, tiek nepārtraukti realizēts LAPK 152.panta otrās daļas sastāvs, proti, tiek veikta patvaļīga būvniecība.

Līdz ar to secināms, ka patvaļīga būvniecība ir vērtējams kā ilgstošs pārkāpums, kas ilgst no būvdarbu uzsākšanas brīža līdz būvdarbu pārtraukšanai vai pabeigšanai.

[9] Atbilstoši LAPK 37.panta pirmajai daļai administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, – četru mēnešu laikā no tā atklāšanas dienas.

Administratīvās atbildības noilgums atbilstoši minētajai normai ir rēķināms vai nu no pārkāpuma izdarīšanas dienas, vai, ja pārkāpums ir ilgstošs un tā atklāšanas brīdī vēl nav izbeigts, – no tā atklāšanas dienas *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk - Senāts) 2009.gada 10.jūlija sprieduma lietā Nr.A42341605 (SKA-261/2009) 8.punktu).* Proti, ilgstošu pārkāpumu gadījumā noilgums sākas ar to pabeigšanu vai, ja pārkāpums izpaužas kā pienākuma neveikšana, - ar pienākuma atkrišanu *(sk. Senāta 2010.gada 13.maija sprieduma lietā Nr.A42515007 (SKA-278/2010) 15.punktu).*

Ievērojot iepriekš minēto, secināms, ka tikai gadījumā, ja ilgstoša pārkāpuma sastāvs vēl joprojām tiek realizēts, noilguma termiņš ir skaitāms no pārkāpuma atklāšanas dienas. Savukārt, ja ilgstošs pārkāpums ir ticis pabeigts pirms tā atklāšanas, noilguma termiņš ir skaitāms no pārkāpuma pabeigšanas jeb izbeigšanas brīža.

[10] Līdz ar to lietā ir noskaidrojams, vai pārkāpuma atklāšanas brīdī pieteicējs vēl joprojām patvaļīgi (bez būvatļaujas vai akceptēta būvprojekta) veica būvdarbus.

Atbilstoši LAPK 243.panta pirmajai daļai pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Šos faktus konstatē, cita starp, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības (LAPK 243.panta otrā daļa).

No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā iestādē ir sniedzis paskaidrojumus, kuros norādījis, ka krasta nostiprināšanas darbi ir veikti 2004.gadā, savukārt žoga izbūve veikta 2004. – 2005.gadā *(lietas 23.-28.lapa)*. Minētie pieteicēja paskaidrojumi ir atspoguļoti arī Lēmumā *(sk. Lēmuma 2., 3.lpp., lietas 6., 7.lapa).*

Atbildētājs Lēmumā nav norādījis uz pierādījumiem, kas apstiprinātu citu būvdarbu veikšanas laiku. Arī lietas izskatīšanas laikā atbildētājs nav ne iesniedzis, ne norādījis uz pierādījumiem, kas ļautu apšaubīt pieteicēja sniegto ziņu patiesumu.

Līdz ar to secināms, ka atbilstoši Lēmumā konstatētajam un lietā iesniegtajiem pierādījumiem patvaļīgie būvdarbi pieteicēja īpašumā *„/Nosaukums/”* ir veikti 2004. - 2005.gadā, no kā var secināt, ka patvaļīgi veiktā krasta nostiprināšana un žoga izbūve ir pabeigta vēlākais līdz 2005.gada 31.decembrim.

[11] Protokols lietā ir sastādīts 2008.gada 15.septembrī. Līdz ar to no lietas materiāliem ir konstatējams, ka no pārkāpuma pabeigšanas dienas, proti, 2005.gada (vēlākais 31.decembra), līdz tā atklāšanas dienai 2008.gada 15.septembrī jau bija pagājuši vairāk kā divi gadi.

Līdz ar to ir konstatējams, ka uz Lēmuma pieņemšanas brīdi 2008.gada 25.septembrī lietā bija iestājies LAPK 37.panta pirmajā daļā noteiktais noilgums administratīvā soda uzlikšanai.

Atbilstoši LAPK 239.panta 7.punktam lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši LAPK 37.pantā paredzētie termiņi.

[12] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir atceļams kā prettiesisks, jo uz tā pieņemšanas brīdi lietā bija iestājušies apstākļi, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, bet administratīvā pārkāpuma lieta ir izbeidzama, pamatojoties uz LAPK 239.panta 7.punktu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 7.punktu, 286.[11]panta otrās daļas 3.punktu un 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Atcelt Ādažu novada domes Administratīvās komisijas 2008.gada 25.septembra lēmumu Nr.B68-28/32 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.EM 800821) par *G.V.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie

administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta otrās daļas un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu, bet Ādažu novada domes sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs *(paraksts)* K.Berķis

Tiesneši *(paraksts)* M.Birzgalis

(paraksts) A.Šteinberga

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas

tiesnesis K.Berķis
Rīgā 2012.gada 19.janvārī